

MIDILUCULU FAMILIARU

Apare in 1/13 si 15/27 a lunei. — Pretiulu pre unu anu e 4 fl., 1/2 anu 2 fl.
pentru Romani'a pre anu 10 franci — lei noi.

DRACULU.

— *Novela originala.* —

(Fine.)

III.

Cólé cãm la midiloculu. satului erá o casa mare de bërne. — Aici se tienea siediatórea.

Afara ninge, — in casa 'si petrecea tēneretulu, fugindu cu dragu dupa fluturii junetii. Afara e frigu, in casa e caldu. Cum se nu? atãta focu la unu locu.

Fetiorii stau in midiloculu casei in grupe; ici doi, cólé trei, mai in colo diece inisi. Fetele in pregiuru pe lavitie si torcu.

Si torcu si glumescu, si ridu si cãnta, si tacu si povestescu.

Cólé 'ntrunu anghiu dóue fete tenere sioptescu in taina, si ridu intre ele. Mai incóle alte dóue, cu cositiele 'ncretite tragu din gene si se precepu. La unu locu glumescu unu voinicu, cu sierpariu cu zale, fét'a sè uita la elu si zimbesce cãm in dóra. Si zimbesce, si se face, — si se face si se intrece — cã dóra ia, cã dóra ba.

Dincolo pe alta lavitia o grupa de fete cãnta o doina, cãtu ti-ar' placé se fie numai ele in lume se le audi mai bine. — De ele nu departe unu flacau spune din gura la o gramada de baeti povestea lui Grui'a lui Novacu.

Pe vét'r'a focului pognescu cocosi, la guritia jóca nesce copii in trisca, si colo in anghiulu cel'a se frige gãasca *)

In fundulu casei, la loculu celu mai cinstitu siedetiganulu, cu perulu cretiu si-si unge arculu. Abia se vede, de negru ce e.

In gura tiene o pipa ciórba, cu tievea scurta, abia o vedi din gura. — Gur'a i stã cãm strēm̃ba, si unu

*) Cãm asia ca pe la orasie: mesura pangliea, pica in fântãna scl.

ochiu totu inchisu, cã-ci are o vecinatate neplacuta: ciorbulu fara copacu, si de adi demanetia arde golu.

Lãnga elu siede contrasiulu, unu baiatu negru, țiganu ocitu, te-ai jurá cã-i copilulu tataneseu. Numai de pe dinti 'lu vedi cã-i acole.

Siede strēm̃toritu lãnga tata-seu, cãtu ti-ar' veni a crede cã tata-seu siede pe elu.

Ceter'a i-e crepata, si picurata cu rasina de bradu de-a lungulu crepaturei; dóue strune ce le mai are de atia de fuioru. In tóta: sér'a prapadesce diece fire. Fetele i facu. altele numai se cãrtiaiesca.

Arculu e dint'r'o vergea ingãngita; perulu Pa furatu din cõd'a unui calu: Cu altu arcu oblu nu póte se lucre, cã 'si scóte ochii. E pré lungu si oblu cã o frigare.

Elu spune.

Dar'; cã' taceti!

Cólé 'ntrunu anghiu unu boteiú de fetiori faceáu o holca cãtu se te apere Ddieu: — Tièneáu gura mare, se intariáu, adevereáu si se prindeáu in vorba.

Unulu, dícea cã elu a vediutu pe draculu, ocitu si sprãncenatu, — in haine rosii, cu cõda lunga, cu copite de calu si pe capu cu chichie rosie. — Altulu dícea, ba, — cã nu, — cã dracu nu este, numai in povesti.

Ba este dracu, dícea alu treile; dar' nu ambla pintre ómeni botezati, numai in petri siede si pe sub pamentu.

Taci mei! Da nu scii ce ni spunea pop'a in scõla? se sfatosia unu copilandru ce amblasè la scõla.

— Ce? intrebã altulu.

— Spuneá cã dracu nu e nicairi, numai in iadu, unde e plãasu si crãsnirea dintiloru.

— No no! Ori cã este, ori cã nu: dar' io nu m'asiu prinde cu elu — replicã altulu.

— Me-asiu prinde io! dise unulu ce fusese ostasiu si tienea multu pe curagiu.

Atunci pasi in midiloculu casei unu copilandru cu pena din tergu in caciula.

— Mèi feciori, — facemu unu remasiu!

Toti taceau.

— Mèi! cine a fi fetioru se mérga dara la „curtea Dómnei? — Nó se vedu, care nu crede in draculu.

Toti tacura cá pescele. — O baba ce siedeá pe vétra, 'si facu cruce si scuipi de trei ori.

— Dar' apoi se intre in ziduri, se se cobóra pe gaur'a cea mare sub ziduri, — si apoi se vina se ne spuna cá este dracu séu ba.

Acum'a si fetele incepura din cruce; ér' bab'a de pe vétra sèntiá cá o scutura frigurile.

— Nó, acum'a ve amble gur'a! Cine e fetioru?

Unu flacáu teneru, puçinu la vorba, dar' multu la privire, se sculá numai asia, cá in dóra, — si cu glasulu molcomu dise: io!

Acest'a erá Petrea morariulu.

Prin casa se sèntí unu mirosu de tamáia. Bab'a de pe vétra aruncase trei fire de tamáia pe focu.

Tamáia e sánta, si necuratulu fuge de lucruri sánte.

IV.

La midiloculu satului erá o dílma, si pe dílma o ruina de ziduri mari si gróse.

Acésta ruina se numiá „Curtea Dómnei.“

Acolo siediuse in vremile mai de demultu domnulu paméntului, unu domnu poternicu si avutu, dar' negru la sufletu si rou la anima. Asia spune traditiá.

Ómenii betráni mai tiénu minte cá mai pe urma siedeá in ea o dómna betrána, — si amblá in haine negre, si nu vorbiá cu nimenea, afora de curtenii ei. Odata, intr'o demanétia o-au aflatu mórtá, pe patu albu cá néu'a, pe perini de matasa. Mórtá fora de bóla.

Apoi au venitu nescé domni cu pelarii lungi cá chiverele, — o-au ingropatu acolé intr'o cripta sub capel'a curtii si s'au dusu.

Atát'a sciu ómenii din trecutul acestei ruine, si mai multu nu.

Dela acésta stapána se mai numesce ruin'a si adi, „curtea Dómnei.“

Castelulu celu pomposu, casele curteniloru, capel'a de lângá castelu — au devenitu pustie. — Apoi a venitu tèmpulu, cu dintii lui, si le-a máncatu tóte.

Astadi tóte 'su ruinate. Din fal'a cea mare adimáne se-a alege pravu si cenusia.

Spunu cá stapánulu loru de-odata aveá unu sufletu de pagánu. Ddieu pedepsesce pecatulu pâna la a sieptea vitia.

Pe ruinele castelului crescuse tufe de socu, prin paluta crescea boziile, prin inchieturile paretiloru vrabiiile scoteáu pui, si pe verend'a cea pomposa sepáu porcii aréndasiului. — Pe celu turnu de capela, ciungu si resipitu chiuiá buh'a, si spariá ómenii; si uade fusese altariulu crescuse unu ulmu mare si stufosu.

Ómenii cu credintie desierte se temeáu de loculu acel'a — diceáu cá acolo se tiéne necuratulu.

Diceáu cá intre zidurile castelului siede draculu, si sbéra si plánge cá unu copilu, si chiua cá câni, si miauna cá mitiele, si dice in cimp'iu, si scapera scántei.

Eráu cari diceáu cá l'au auditu, cá l'au vediutu, si credeáu cá acolo siede draculu.

Aici trebuia se vina Petrea morariulu. De ast'a se temeáu toti.

Dar' Petrea a dísu un'a; si ce a dísu a si facutu.

Mai erá unu ceasu pâna in mediulu noptii cându ajunse elu la curtea Dómnei.

Afara ningeá valu-valu. Aerulu erá linu, fara vèntu si fara frigú.

In ruinele curtii ningeá pe totu loculu numai unde mai remasese cáte unu petecu de acoperisiu mai tiéneá cáte unu locusioru scutitu. Resipiturile ziduriloru eráu acoperite cu néua, deci unele locuri scutite de crengile socului, si ici-cóle de unu petecu din acoperisiu, se pareá remase numai cá cu atát'a se fia mai inspaimentátore aceste ruine.

Petrea morariulu erá copilu curagiosu, apoi mai aveá elu unu ghimpu la anima care 'lu impingeá, cá si cându i-ar díce: mergi Petre aruncate in totu vèrtegiulu, se-ti afli si tu o grópa unde se pici. Ce se mai traiésca cine n'are de ce trai?

Petrea pasi indresnetiu pâna ajunse la o usia cumplita ce ducea de pe o verenda larga intr'unu ambitu. Aci statá in locu si privi in giuru.

Nici unu sunetu, nici unu semnu de viétia.

Petrea pasi mai departe. — Nu se tomea; dar' cu câtu ajungeá mai afundu, cu atátu sèntiá mai tare apesèndulu cev'a pe peptu. 'Si aduse aminte de tóte povestile copilariei, ce le audise dela ucenicu sér'a la focu. Omulu nu s'ar' teme, dar' anim'a bate.

Merse mai departe.

Dintr'unu ambitu largu ajunsè intr'unu salonu mare.

Aici erá desu de nesce bozii mari si grase, ce faceáu sunetu cum treceai printre ele. Dintr'acestu salonu ajunsè ina'altulu, apoi era intr'altulu. Deasup'a acestui din urma la unu anghiu, statea inca o parte din acoperisiu, si anghiuulu se vedea intunecat.

Pe lângá ace'a intunecime, de dóue laturi eráu tufe de socu, si inaintea tufeloru petri cadiute de pe zidu si rostogolite un'a preste alt'a.

Cându vediu Petrea acestu locu, sèntí o sfiere ne mai sèntita, si statú pe locu.

Nu credeá in draculu si in poterea lui; dar' nu tiéneá cu cale a se aruncá nebunesce in primejdia.

Privi multu tèmpu in negrétia acea urita, dar' nu poteá deslege nimica.

In urma se puse intre nesce bozii pe o pétra, si acceptá. Voiá se accepte mediulu noptii, cá asia i spusese in siedietóre cá necuratulu nu ambla pâna in mediulu de nópte.

Nó, se vedemu!

Asia statú unu tèmpu.

Cându si cându se cleteáu crengile socului cá de o mâna nevediota, si se legánáu unu tèmpu. Néu'a ce cadiuse pe crengi, ingreunandu-se, cadea josu, si crengile se mişcáu.

Si atát'a mişcare faceá mai mare impresiune, de câtu mişcarea unui munte.

Olata i se parú cá si cându ar' fi golatatea mai umbrósa. Petrea tresari si redicá capulu.

Si la o ferésta inalta vediu o figura inspaimentátoria, intr'adeveru figur'a pocita a dracului.

Aveá trupu de omu, ciocu de pasere, barba si corne de tiapu.

Petrea se sfiú, dar' statú neclatitu cá pétr'a.

Draculu sari repede pe feréstra in sala, si fara de a stá unu minutu, tiénu oblu spre intunecimea ce se

vedea în anghiu între soci. Cum mergea, tragea după sine o cota lungă și sburlita.

Dracul ajunsese între soci. Unu minutu se vedea, apoi perși într-o clipita că și cându l'ar fi inghititu pământulu.

Nó Petre, este dracu séu ba?

Petrea nu credea, dar' totu credea.

Se scolă și merse în urm'a lui pâna se apropiă de soci. Mai departe nu merse, că-ci în întunereculu din anghiu nu potea deslege nimica și nu se incredea.

Dar' a datu de cev'a ce i dadu poteri.

Dracu' u avea urma, și urma i se vedea pe néua.

Petrea se plecă aprópe, și află că draculu ambla în cizme, ba în cizme facute pe rama.

Tiēnete Petre, cugetă elu; draculu nu lasa urme după elu!

Sē întórsē iute indereptu și éra se pusē pe pétr'a de mai 'nainte.

Cându érá după mediulu noptii unu patrariu de ciasu, Petrea oserva că și cându din întunereculu acelu misteriosu s'ar' vedē o lumina slaba.

Petrea 'si inholbă ochii câtu potu, dar' în acelu momēntu se stînsē lumina, și indata și vediu pe draculu esîndu.

Pe calea pe care a venitu draculu se apropiă de feréstra, se urca pe nesce petri și sari pe feréstra afora.

Petrea se scolă și porni după elu, dar' ajungându la ferésta 'lu pierdū din aintea ochiloru.

Lucrulu pe astadi e ispravitu, cugetă elu și porni indereptu. Și pe calea pe care a intratu, esī afara.

Voia se mērga se afle urm'a dracului, se-i mērga pe urma, se afle cev'a mai siguru. Dar' Petrea érá copilul viclennu. Stai Petre, cugetă elu mai multu cu mintea decâtu cu poterea.

Deci merse acasa, și despre ce'a ce vediu nu spuse nimenui o vorba.

În siedietóre 'lu asceptarā toti pâna târdiu după mediulu noptii. Cându vediară că Petrea nu mai vine, trantira unu risu mare și mersera pe acasa. Ér' bab'a de pe vétra — femeia de casa cum se dusē tenerimea, pusē căti-va carbuni pe unu vetrariu, și-si afuma tóta cas'a, apoi tind'a, pe su patu, pe după cuptoriu și pe su vétra cu tamăia.

Câte nebunii mai face prapadit'a asta de copilata! Apoi dîse tatalu nostru, 'si facu cruce, apoi acoperi foculu și-si astupă hornulu și se culca se dórma. Dar' numai unu ochiu inchisē, celalaltu remasē deschis. Cu grigi'a incungiuri primejdi'a.

Ér' Petrea desu de demanétia 'si luă o luminutia de éra, și pe ascusu, se nu-lu scie nimene merse éra la curtea Dómnei.

Intră în curte totu pe acolé pe unde fusese și nóptea pâna ajunsese la tufele cele de socu.

Urme nu mai află. Preste nóptea ninsese și se astupasē urmele. Dar' socii érau acóle, și între soci în anghiu o gaura afunda și întunecósa.

Petrea aprinse lumina și intră pe gaura.

Dadū de nesce trepte de pétra, ici-colé stricate, dar' bune pentru de a poté strabate pe ele.

Treptele duceáu intro localitate suterana, póte pvenit'a castelului.

Aici inse se pierdū. Mai multe despartiaminte, apoi forma de cele, intrări și ambitori — Petrea nu scia pe unde se deie și ce se caute.

Deci esī afara, și pe nóptea veni și se pusē aici.

A venitu dóue nopti, și a statu pâna după mediul de nópte; dar' draculu nu s'a mai ivitu. Dar' n'a desperatu.

A trei'a nóptea se ivi și draculu.

Intră pe trepte, și cându ajunsese josu aprinse o luminutia, și trecu pe o strimtórea înainte.

Petrea după elu. — Elu vedea pe draculu, care tiēnea lumina în mâna, dar' draculu nu-lu vedea pe elu.

Intr'unu locu statu draculu pe loca, 'si viri mân'a într'o gaura în zidu, și facu cev'a, — dar' Petrea nu vedea ce.

Lasa că i-a veni vremea!

Petrea s'a trasu după unu zidu, și draculu a esītu pe lângă elu.

A statu unu tēmpu, apoi a aprinsu elu luminutia lui.

Cu luminutia în mâna intră și elu pe strimtórea pe care amblase draculu. Numai incetu, cu și asi lini și cu grigia.

La unu locu statu pe locu. Dadū de gaur'a din zidu unde 'si virisē draculu mân'a.

Privi în gaura dar' nu potu alege ce e în fundulu gaurei. Lumina érá slaba, gaur'a strēm'ta.

Cu sfiire și cu óre-care grétia viri și elu mân'a în zidu, și pipai cev'a netedu. Érá cev'a óla séu lespede.

Petrea lipi luminutia de céra de o pétra și prinsē cu amendóue mânilé și trase.

Nu puțina i fu mirarea cându vedea că din gaura scóse o caldarusia de arama.

O caldare!

Petrea apucă lumina, o tiēu susu, și privi în fundulu ei.

Ni mēi! Pe fundulu caldarei bani de argintu, bani mucedī și verđii.

Petrea bagă mân'a în caldare, și prinsē a scotori. Multi bani nu érá, dar' pe fundulu caldarii află o salba lungă, o salba insirata cu doisprediece taleri mari.

Cându dadū Petrea de salba, 'si pierdū poterile. Că și cându l'ar' fi lovit cu cinev'a în capu. Érá bétu, nu scia de elu.

Si statu nemiscatu câteva mominte. I-se parea că visédia.

'Si aduse aminte de povestea mama-sa, de caldarea ei și de salb'a cea frumósa, — și se întórcea lumea cu elu róta.

Intr'unu târdiu 'si veni în ori. Pusē banii și salb'a la locu, se întórse indereptu, esī pe unde a intratu, și merse acasa.

De patianiile lui nu spunea nimenui pe pamentu. Amblă elu senguru ca unu buigatu și zeludu, și nu spunea nice o vorba.

Dar' pe nóptea urmatóre s'a imbracatu copilulu meu în pistóle că unu banditu.

A mersu érá la ruini, a intratu în ele; dar' draculu nu a venitu.

A mersu și intralta nóptea; dar' draculu nu se mai iviá.

A pânditu siese nopti, un'a după alt'a; dar' draculu nu se iviá nici pe o clipita.

Petrea mai că desperá.

A sieptea nóptea la mediulu noptii, pe o vreme rea și ploioasa — sosī draculu, uritu și nechiposu, asia cum se mai ivise.

Petrea stateá tupitu după unu stēlpu și priviá după elu.

Tremurá că varg'a. Nu de frica ci de nadejde. Extremitatile sémana un'a cu alt'a.

Petrea stată la pânză, și după ce intră dracul pe strîmtoare — Petrea încă ești de după stîlpu, se pusă la gur'a strîmtoarei, scose unu pistolu și stată aci.

Dracul isprăvi și întorse îndreptu.

Cîndu eră la gur'a strîmtoarei — se audî unu glasu cumplitu, de care resună localulu suteranu.

— Stăi și mori!

Dracul redică capulu, și făcî 'n făcî cu elu sta-teă unu barbatu voinicu, cu o privire selbatica și cu pistolulu tiêntitu în fruntea lui.

Dracul sarî îndreptu, dar' Petrea sè arunca, că tigrulu, i puse mîn'a după capu și 'lu trîntî la unu parete.

Dracul lasiu și suprinsu, tremurâ că varg'a.

Petrea redică pistolulu, i-lu pusè în frunte și grai:

— Vorbesci sèu mori?

Dracul se redică în genunchi, 'și pusè mînile la olaltă că spre rogatiune, și respunsè că nădusîtu:

— Vorbescu, — laseme, — vorbescu.

— Răspunde la ce te-oiu întrebă!

— Răspundu!

* * *

În sîdiatôre curgiâu povestile. — Pe Petrea nu 'lu vediușe nimenea, aprôpe de două septamani.

Dintâiu a risu de elu. S'a prinsu de unu lucru de care n'are curagiu. Dar' apoi l'a uitatu. Ca-d' multe ne-bunii facu tinerii.

Trecuse mediulu noptii. Fetele 'și implusè fusele și se gatáu de duca.

Atunci se audî din tindă o bontanire aspra și unu glasu ostenitu.

— Deschideti mîi!

Fetorii deschisera usîa.

Pe usia intră Petrea, ostenitu, abia suffă. Pe spate avea o gramada mare, și sè vîrî cu ea pe usia.

Apoi se pusè 'n midilocolu casei, și-si pusè tarulu josu.

Tarulu mișcă puçînu!

— Nô fetorii, éta dracul! dîse Petrea. Toti sarira se védia glum'a. — Fetele se urcara pe lavitie. Fetorii se insirara impregiuru, ér' bab'a se urcă pe vétrea se védia ce facu nebunii esti de fetorii.

Și unu tiêpetu trecu de-alungulu casei.

Eră intradeveru dracul. Cu barba și cu côrne de tiapu, cu piele de lupu și cu copite de calu. Dracul ocîtu.

Fetorii redicară bâtele, fetele prinsera a sbieră; ér' bab'a de pe vétrea, sarî iute la o feréstă, — și dadă se sara afora. Dar' ferést'a eră mica, și bab'a nu încapû. Decî remase desagita, jumătate afora, jumătate în casa. Cu partea dinafora faceă cruci și scuipeă, cu cea din casa scapară din petiôre catra cei din launtru.

* * *

Mam'a lui Petrea sermana mai avuse două septamani din postulu Precestei. În două septamani se va arêtă voi'a lui Ddieu, că Ddieu e dreptu.

Și cele două septamani au trecut. Eră nôptea cea din urma.

Trecuse mediulu noptii cîndu sosî Petrea acasa ostenitu de totu.

În nôptea asta a remasu betrân'a mai multu la rogatiune. Ast'a e cea din urma.

Cîndu sosî Petrea, esîă și mama-sa din caiarutia, galbena că cêr'a.

— Da venitiăi puilu mamei?

— Venitu, mama!

Atunci scosè Petrea o salba frumoșă cu doispre-diece taleri mari.

— Mama draga nu cunosci salb'a ast'a?

Betrân'a se uită la ea; — lesină într'o clipita, și cadiu josu.

V.

Dracul fû prinsu și datu în judecata.

Gendarmii traseră mondurulu de pe elu, pielea cea de dracu; și din pielea dracului esî Jonu Ciupea bocotanulu.

Acuma Ddieu aveă mai multi bani decătu elu.

În cercetarea judecatorôsca se lamurira lucruri cari uimira pre toti.

Jonu Ciupea avusè altu nume și eră unu telhariu vestitu fugitu din alte tîeri din prinsôre.

Apoi s'a asediatu în locu streinu, într'unu satu de munte unde ômenii erău buni și nu cunôsceau mi-sieliile cele mari.

Aci intrându la móra de ucenicu, jefuî pe bietulu morariu, și-i dusè banii. Apoi cu acesti bani începă gospedari'a.

Începû cu incetulu și în urma devenî omu mare și cinstitu. — După ce ajunsè în fruntea satului se arêtă omu evlaviosu și darnicu și ajunsè a insielă luma cu violen'ă.

Dar' aveă minte sîreta. Banii și i-au ascunsu între ruinele dela curtea Dômnei, că nici într'unu casu se nu póta fi suprinsu. Déca cinev'a ar' află cumv'a banii în ruine, ar' află o comóra dar' Jonu Ciupea ar' remanè omu de ômenie.

Cîndu aveă lipsa, mergeă și-si luă bani și-si sporiă averea. Ast'felu a folositu banii pâna a ajunsu la salb'a de pe fundu. La asta nu s'a intinsu. De asta se temeă, că talerii salbei aveău torti, și de tortile acele se temeă.

Dar' că se nu póta cinev'a se afle banii, facû pe dracul.

Se imbracă în haine, pe cum credeă poporul pe dracul, se iviă din cîndu în cîndu sér'a la copii sèu la femei fricose ce treceău în prej'm'a curtii, — și inradacină cătu de bine în poporu credînti'a desiërta despre dracul.

Ast'felu jucă dinsulu comedie multu tîmpu, pâna în urma se află unu copil, și — uita! — voi'a lui Ddieu — chiar' copilulu morariului jefuitu — care prinsè pe dracul acolo în petri unde 'și tienea banii.

Și l'a ajunsu pedépsa lui Ddieu cîndu i eră lumea mai draga. Și cu cătu a sosîtu man'ă lui Ddieu mai târdîu, cu atât'a a fostu mai aspra.

Jonu Ciupea fû judecatu, și averea lui devenî în mînile lui Petrea ca despăgubire pentru banii jefuiti. Ast'felu devenî Petrea omulu celu mai avutu în satu.

Pâna ce s'au petrecutu acestea tôte a trecut unu tîmpu. Petrea eră holteiu și Anuti'a eră fêta de maritu.

Cîndu a petrecutu Petrea tôte cele ce avû a petrece, a mersu la Anuti'a.

— Tu Anuti'a! Scii ce diceăi tu odata catra Petrea celu seracu și nacagitu? „Petreceti Petre și-ti fă voia buna, se nu rîda lumea de dorerea t'a, și cîndu vei voi, vina, eu te aseptu.“ — Éta Anuti'a, eu amu venitu.

Anuti'a 'lu imbraçiosia cu amendoué mînile, asiă precum l'a imbraçiosiatu în nôptea ceea, și i-a respunsu cu o sarutare de mirésă dulce-dulce.

Erá acum'a singura și orfana. Mama-s'a, care doriá
asia de multu averea — n'a ajunsu se-i védia binele. Dor-
miá colo lângá baserica in santerimu, indestulita cu o
crucitia de lemnu la capu.

Mam'a lui Petrea inse a jucatu la nunta, vesela si
tenera cá o nevésta.

Asiá sfetesce Ddieu sórtea ómeniloru buni si drepti!

* * *

Nó! este dara dracu, séu ba?

Este dieu!

Dar' nu e asiá de uritu, nechiposu si incornuratu
precumu 'lu facu babele: nici siede in pietri séu in
pesteri.

Draculu e copilu de rëndu! Si ámbra pintre noi,
ni vine in casa, siede cu noi la mésa, i inchinamu cu
paharulu si dâmu man'a cu elu.

Ba merge la baserica, dà prescuri, saruta pol'a
popei, tiéne postu si ajuna, platesce serindarie si suferé
tamâia.

Asia e dracula! Numai se-lu cunosci!!

V. R. BUTIGESCU.

Carabusii.

Aerulu de primavér'a
Carabusii a trezitu,
Ce 'n lumin'a lunii sér'a
Sboru cá rofulu ráfacitu.

De pe prispa tata, mama
La copii priveacu cu doru,
Cum ridu veselu si alérga
Carabusii se prinda 'n sboru.

Pe prilazu langa pórtitia
Fetisióra siede-ascépta. . .
Ea ascult'o doina dulca,
Ce din visuri o destépta;

Prin camesia-i deschilata
Sbóra 'n sinu unu carabusiu;
Gadilind'o, ea se 'ndrépta,
Tiépa, sare dreptu in susu.

„Ce-i lelitia?“ — o intréba
Unu glasu dulce-apropiatu —
„Ia unu carabusiu baditia
Dreptu in sinu mi s'a bagatu!“

„De primejdia lelitia
Eu ori candu te-amu aparatu“
— Elandu glumesce, si din sinu
Carabusifulu i-a luat;

Apoi dandu-i „séra buna;“
Dice 'n graiulu seu voicu:
„A sositu lelitia timpulu
Se aramu de papusiciu.“

Si candu omu prazi iubita,
Voicu rogá pre Domnedieu
Se se 'ndure se tramita
Carabusii in sinulu teu!“

C. Moravia.

RENASCEREA LIMBEI ROMANESCI in vorbire si scriere.

PARTEA A DÓU'A.

Innoiri in scriere.

XXII. Preliminarié; scrierea in secelele demultu trecute;
incercari ortografice cu litere latine in evulu nou.

(Urmare.)

110. Intr'acea scienti'a si convictiunea despre latinita-
tea limbei nóstre prinde radecine si se intemeiédia totu
mai multu la scrietorii din evulu nou, cari atingundu
una alta din lucrurile privitorie la Romani si la limb'a
loru si din acest'a aducundu uneori câte unu esemplu
séu altulu, de multeori nu mai stau in cúmpene se
scria cu caractre latine atari probe de limb'a roma-
nesca. Acumu coetanulu lui L. Stroe Lupu si a Croni-
cariului Urechia, Lupu Lariu aduce câteva frasi ¹⁾ éra
Joane Lariciu câteva cuvente romane, ²⁾ apoi unu si
mai lungu elenchu de vorbe si sententie romanesce co-
munica in istori'a sa Luciu dalmatinulu din gur'a arci-
episcopului de Achrid'a, Franciscu Soimirovich, ³⁾ cari cu-
vinte si frasi numitii scriptori le scriu cu litere latine,
si inca cu ortografia mai preste totu latino-italiana.

Cá celi prememorati, asiá si parintele minoritu
Vito Piluzio da Vignanello totu ortografi'a latino-itala o
avú in vedere si o aplicá la limb'a nóstra, candu scrise
si tipari cu litere latine Catechismulu seu romanescu la
Rom'a in 1677. ⁴⁾ Déra greutatea inceputului lu face
si pre dinsulu a alunecá intr' unele cátra ortografi'a
polona, si in parte cátra cea unguresca.

In seclulu XVII., depe la alu carui inceputu se
mentiunédia una suscriptiune romana cu litere latine
facuta de una fiica a principelui Michaiu vitézulu, ⁵⁾
cumu si in seclulu XVIII., pana pre la 1780 mai ocuru
câteva monumente literarie, cari ne infaciósiedia limb'a
scrisa cu caractre strabune. Inse tóte aceste fiindu din
pártile ciscarpatine, si mai tóte provenindu, cumu se
pare, din péu'a unoru scrietori straini, suntu scrise si
respectivu tiparite cu ortografia curatu magiara, fóra
picu de reflexiune la originea si firea graiului nostru.

111. Sirulu acestor'a lu-deschide faimosulu Cate-
chismu rákóczyanu, scrisu si tiparitu din mandatulu
principelui Georgiu Rákóczy II. in anii 1648 si 1656.
pe sém'a Romaniloru trecuti la confesiunea calviniana. ⁶⁾
Urmédia Michaele Waliciu din Caran-Sebisiu, carele
petrecundu la studiele teologice in Basilei'a, scrise intru
onórea noului doctoriu de medicina Franciscu Paris
Pápai cunoscutele cincii distichóne romanesce la a. 1674 ⁷⁾
Mai incolo totu pentru Romanii calviniti din principa-
tulu Ardélului traduse pe la 1697 predicatoriulu refor-
matu Joane Viski, ori unu altulu ori dóra si mai multi

¹⁾ *Walfgan Lazius* Lib. Reipubl. Roman., Francof. 1598.

²⁾ *Joannu Lazicius* De ingressu Polonorum in Valachiam, la
Pistoriu in *Corpus Polonicae historiae*, tom. III, pag. 72.

³⁾ *J. Lucius* De regno Dalmatiae et Croatiae, lib. VI. cap.
V. (la *Schwandiner* *Scriptores rerum Hung.*, Vienn. 1748, tom. III.
pag. 459 si urm.

⁴⁾ *Dottrina christiana* tradotta in lingua Valacha, dal Padre
Vito Piluzio da Vignanello, *Minore Conventuale di S. Francesco*.
In Roma, nella Stamperia della Sacr. Congr. de Propag. Fide 1677.

⁵⁾ *B. P. Hasdeu* *Archiv'a istor. a Rom.*

⁶⁾ Celu din 1656 edatu de nou, din insarcinarea Academiei
rom., de *G. Baritiu*, Sabiu 1881.

⁷⁾ *V. Veszpremi* *Succincta medicor. Hung. et Transilv. bio-*
graphia, 1674, pag. 127.

inși necunoscuti, cartea liturgică a bisericii reformate calvinesci, Psaltirea verificată, din care versiune prin bibliotecile din Clusiu se păstrădă două exemplare manuscrise, în cele mai multe părți cu totul identice, în unele însă diferite. ¹⁾ În fine depre la 1700 și de după aceea se găsesc nescari ordinațiuni guberniale ²⁾ cum și câteva cărți de învetiatu' a religiei și liturgico-teologice, tiparite, precum se vede, prin tipografiile din Sambat'a mare și depre aiurea în Ungari'a.

În câte toate aceste ortografi'a, repetim este puru cea ungu'șca, de pre acele tempuri.

Asia dera antăiulu pasu cătra introducerea literelor latine în scrierea limbii române eră estmodu făcută, de unii mai nimeritu și mai cu petrundere, de alții mai puțin nimeritu. Idei'a înse eră data și asiă dicundu procliamată. Eră o idee sanetósa, care dera dă din firea intimă a lucrului respectiv și care, că se graimă cu un scrietoriu magiaru, nu se nasce numai din întemplant, ci este productulu necesitatilor, ce se restogolescu de la generațiune, la generațiune, și alu faptelor, ce se gramadescu un'a preste alt'a în cursulu școlor: una atare idee mai tardiu au mai tempuriu trebuie se se facă corpu, trebuie se triumfe!

XIII. Starea ortografiei române cu litere latine între aa, 1780—1821.

112. Inceputulu culturai științifice la poporul nostru, și cu acést'a începutulu renascerei limbii și literaturii române se pôte dotă, după noi, de la 1780. În acestu anu apară la Vien'a prim'a gramatică a limbii românești, scrisă cu textu latinu și exemplele rom. cu litere latine, și scrise cu unu aparatu de erudițiune la nivelulu european, de care dispuneă memoriarii autori Samuele Clain-Micu, „începutoriulu carturarilor române” cum-lu numesce I. Budai-Deleanu, și Georgiu Sincăi, celu ce locupletă și dispuse în mai bunu ordine gramatic'a. ³⁾ Este deci remarcabilu pentru noi Românii cestiunatul anu acumu din acestu punctu-de-vedere, dera și din altele.

Înt'r adeveru — că se facem, că în acestasi anu se sui pe tronul umanitariulu și Romaniloru cis-carpatini neuitatul imperatu-filosofu Josifu II., deun'a — după dînsulu anu se redică în sinulu poporulu romanu din toate anghiurile o mică, dera foarte însufletită și laborioasă Pleiade de barbati, cari sub influența spiritalului tempului și ideilor, ce semnalara Auror'a evului celui mai nou, concepă maretiulu planu de a-si salvă iubit'a ginte românești din sclavi'a, umilirea, apesările și împilările seculari, prin știința și cultura regenerandu-o. Cu adevăratu sublime planu, înse greu de executatu! Dera voiența lor e ferna până la rezoluțiunea martirului. Eră voiența asiă de rezolută e foarte inventioasă la cestiunea mediulócelor ducătorie la scopu.

Eli se aruncara drept' acea mai toti pre terenulu cultivării limbii și istoriei naționale. Se apucara înainte de toate de a scrie cartea limbii și cartea trecutului națiunii române, cumu pre nimeritu oserba unu literatoriu romanu. ⁴⁾ Și cu totu dreptulu se apucara antăiu și antăiu de acestea. Că-ci de o parte una națiune cu

limb'a sa împreună stă au cade, în ea trăiesc au cu ea împreună apune; de alta parte limb'a e vehicululu fundamentalu a tota activitatea și progresarea literară și științifică a unui popor. Eră istoria e oclind'a, în care prezentele vedindu virtuțile au nevirtuțile trecutului, trage învetiulu celu mai salutaru și înomisu pentru crearea unui venitoriu mai bunu. Pre firescu lucru; apoi că odată studiulu limbii și istoriei pornitu fiindu cumu se cade, odată primaver'a semnalându-se, trebuira se se prezente și filomelele, primii poezi romani de arte; de cari în epoc'a, despre care vorbim, se școlara căți-va mai vertosu între Românii de dincolo de carpați.

Dera ce și câte obstacole n'avura se întâmpine și delature acei bravi anteseșmani în lupt'a lor pentru adevăru și dreptate! Par' că ceriulu și pământulu și iadulu, par' că toate elementele se conjurase în contr'a umanei, nobilei și generoșei lor intențiuni!

113. De scopulu acestor șire se ține înse numai lupt'a și peripețiile luptei pentru introducerea literelor străbune în scriitur'a română. Dera și aice ce vedem? Vedem că îndată la începutu Dialogulu lui G. Sincăi despre originea limbii române pre care voise a-lu publică în fruntea gramaticii din 1780, este opritu de politi'a de stat din Vien'a. Inca și preste unu patraru de secul lupt'a cure cu aceasi inversiunare, și față de ignoranți că și față de adversarii malevoli ai cauzei G. Sincăi e constrinsu a scrie capitaniulu Lipszky: ¹⁾ „Dacă aceste litere ciriliane aru fi se se păstrează cu cerbița și mai încolo, apoi diu neci cu ajutoriulu lui însusi Apoline nu va fi cineva în stare a scrie gramatic'a română, căci câte cuvinte, atâte litere i-ar' fi necesare. Ce usor scapi de asta necuvenția, primindu érasii literele latine!” Și adaugă: „Cine nu vede, că în cele bisericesti caută a pastră literele ciriliane?!”

Dr. GREGORIU SILASI.

Oh, taceti!...

Ce cobiti voi pazeri negre,
Căndu strigându sborati pe susu;
Au geliti în câmpulu verde
Ier'n'a, ce abia s'a dusu?

Oh, taceti! c'a verei zóre,
Se sarute-acestu pamentu,
Că-ci prin voi gaseacu amóre
Si cei cari iubiti nu suntu!...

EMILPA LUNGU.

Căndu desmierdi...

Căndu desmierdi cu-amor și doru
Beatrice! scumpu-ti odoru
Nu gândesci tu angeru iubit!
Cătu m'ai nenorocitu?

Că în o di pe sênulu teu
Cu dragu amu plecatu capulu meu
Si tu cu dragu me desmierdái
În perulu teu bálaiu;

Si că 'n o clipă farmecatú
De detorinția mi-am uitatu
Si gur'a-ti dulce o-am rapítu
Si amu inebunitu.

O! drag'a mea! ce înca iubescu
Dacă din di 'n di 'nebunescu
De vina suntu busale-ti dulci
Me 'nebnira-atunci! V. B. MUNTENESCU.

¹⁾ G. Sincăi epistola cătra Lipszky, 1804.

¹⁾ Un'a aretata de Dr. Gregoriu Silasi în „Transilv.” 1875. nr.
²⁾ Vedi un'a în „Sionu românesc,” a. 1865. nr.
³⁾ P. Samuelis Klein de Szád Gramatica Daco-Romana sive Valachica, locupletata ac in meliorem ordinem redacta a Georgio Sincăi de eadem, AA. LL. ac SS. Theologiae Doctore, Vindobonae 1780.

⁴⁾ A. Papiu Ilarianu Viéti'a, operele și ideile lui G. Sincăi.

ETICHET'A.

IV.

Tienul'a. — Despre amblare. — Despre salutare. — Despre conversare. — Balarile.

(Urmare.)

Pe strada dóue forme de salutari suntu preponderante la femei. Suntu unele femei, cari abia miscându-si capulu cu recéla nespusa saluta pre barbati, pâna cându altele o facu acést'a rîdindu si clatîndu din capu. Amendóue suntu proceduri gresite. O femeie bie crescuta, culta si eleganta totu-de-a-un'a 'si pléca capulu si trupulu din susu cu o amabilitate espressa pre fačia — nu rîdîndu; si acést'a este modulu celu mai correctu de salutare.

E de prisosu a spune, cumca damele nu se saruta pe strada si in locuri publice. Preste totu sarutarea are locu numai in unele cercuri mai incrediute, ce'a ce apoi prin salóné se suplînesc prin stringere de mana.

Si acum cu acést'a, am ajunsu la un'a dintre cele mai grele problemi a nóstre — la conversare. E greu a precisá cum are se fia conversarea cá prin ea se ne potemu inaltia la óre-si-care demnitate.

Conversarea recere mai puçinu geniu si eruditiune, de câtu tactica, anima si minte sanatósa. Conversarea nu devine interesanta si placuta prin glume: ci prin reguli amentite, pre cari unii le si posedu dela natura; de aceea se si numescu unii cá acei'a „conversatori buni.“ de aci urmóza, cá inca si cei mai geniali trebuie cá se-si însusiesca regulile conversarei, daca dorescu cá se converseze bine si placutu.

Art'a conversarei nu se cuprinde numai in vorbire, ci si in tacere. Suntu câte si mai câte dame, cu cari numai pentru'aceea ne place cá se conversamu; cá-ci ne asculta cu placere si simphatia candu i vorbimu:

Conversarea devine neplacuta si prefacuta, de locu ca intrerumpemu pre cinev'a in vorbire séu daca ne aruncamu ochii dupa unu obiectu pre altulu, prin ce aretamu cá suntemu nebagatori de séma la vorbire.

Candu vorbimu cu cinev'a, totu-de-a-un'a trebuie se ne esprime faci'a o interesare, inca si in acelu casu, candu manier'a vorbitoriului ar' fi chiar' obositoria, prea indelungata si urtiosá.

Daca se póte se nu intrerumpemu pre nimene in vorbire; din contr'a trebuie se fimu atenti la aceea, cá pentru ce ne intrerumpe altulu in vorbire; cáci ómenii cei culti arareori facu acést'a fara nici o cauza. De multe ori se intempla si acea, cá cinev'a dupa o conversare indelungata ar' dori cá conversarea se tréca in alta directiune, séu cá stapân'a casei ne intrerumpe din motivu; cá-ci vorbimu despre unu lucru, care face impresiune rea si durerósa pentru cutare persóna din societate.

In asemenea casu este consultu, cá se curmamu obiectulu conversatiunei si se nu mai revenimu la elu, ca nucumv'a se fimu spre greutate cuiv'a.

Conversatoriulu bunu nu va calumnia pre nimene. „La médisance est indigence d'esprit“ (Calumnia e unu semnu de prostia) dice La Rochefoucauld, si are dreptu. Intr'adeveru slaba minte póta acei'a, care nu afla obiectu mai interesantu, de câtu perondarea slabitiuniloru deapropelui seu.

In genere mai bine se nu vorbimu despre persóne luandu afara activitatea publicistiloru: ci despre obiecte; cá-ci de multeori se intempla, cá ascultatorii nostri si cele mai inocente observari ce le facemu, le interpreteza repetiendule falsu, prin ce apoi numai câtu ne castigamu inamici.

Altecum togm'a repetirile aceste suntu infectiunile societatiiloru. Fiesce care omu ar' trebui deci se-si propuna in sine, cá nu vá reflecta nimica la cele ce i s'a disu.

Prin salóné convorbirile indelungate n'au locu; de órece salonulu nu este loculu elocuentiei: ci a conversarei. De multe ori se intempla, cá câte unu omu ingenuos apuca firulu conversarei, si apoi pre nimene nu admite la vorbire. Unulu cá acést'a de regula presupune cá pre toti au incântatu cu conversarea s'a. Totusiu surprinsu ar' mai fi, cându cinev'a si mai pe urma i-ar' dice, cá propriamiate nici nu scia, cá ce va se insemne conversarea.

Tonulu conversarei nu trebuie se fia nici prea aspru, dar' nici prea móle. Apoi se intielege de sine, cá sioptirile nu au locu in societati.

Este o regula principala si aceea cá ori si cui mai bine se vorbimu despre lucruri placute, de câtu neplacute. Candu ni se aréta vre-unu obiectu incungjurandu asemenea dehonestatórie, totu-de-a-un'a trebuie se-lu laudamu, séu déca d. e. cinev'a cânta séu jóca in fortepianu, nici candu nu trebuie se laudamu pre cutare cunoscutu séu amicu alu nostru de pianistu mare; de órece asia cev'a ar' fi neescere.

Nimene n'are dreptu cá se amarasca pre cinev'a cu observatiuni neplacute.

Déca nu potemu laudá, — mai bine se tacemu. Spre infruntari numai parintii, barbatulu si fratii suntu competenti.

Mai alesu tenerii trebuie se se retiena dela complimentele desierte, si decumv'a facu vre-unu complimentu, acéla totu-de-a-un'a trebuie se fia ascunsu sub o observare ingeniósa. Pre o dama procopsita nimicu nu o genéza mai tare, cá si cându cinev'a fora nici unu aproposu i face complimente pe facia.

Preste totu la complimente suntu de observatu regulele, cari se fia in consonantia cu persónele cátra cari se adreséza; cá-ci altecum usioru se potu considerá de ironia.

Disput'a pâna la unu gradu póte fi interesanta in societate; inse nici cându nu trebuie se prefaca in iritatie si prea indelungata. In asemenea casu, e bine daca cinev'a si mai vértosu femei'a se silesce cá se dee alt'a directiune conversarei.

Cându cinev'a maresce tréb'a in vorbire séu togm'a mintiesce, ce'a ce se intempla adeseori — nici odata nu trebuie se aretamu, cá amu observatu asiá cev'a, cá-ci usioru ne câscigamu inamicu din acéla. Mai bine se-lu lasamu pre respectivulu in credintia cá ni-au insielatu; ce'a ce apoi nu ne strica de feliu.

Despre fleacuri nici nu vorbimu. Se intielege de sine, cá celu ce spune fleacuri, comite o fapta, care nu e démna de omulu cultu si priceputu.

JOSIFU J. ARDELEANU.

FIRULU DE IARBA.

Dupa trei ani de caletoria prin midiloculu mării-loru, Danielu se reintorsè, unde se duce elu cu pasi mari? Elu se îndreptèdia spre locuinta logodnicei sale. Este vèntulu sèu iubirea care-lu duce într'acolo? Dèr' cas'a este închisa si Madelen'a nu raspunde. Totulu este desiertu, totulu este tacutu.

Cu tôte acestea merii suntu plini de flori, câmpulu este veselu si ciocarliele se urca spre ceriu:

— Scumpele mele ciocarlii, spuneti-mi unde este logodnic'a mea? Veditu-ti pe Madelen'a? Usi'a casei s'ale este închisa si oblónele lasate; o chiemu si nu raspunde. Uitat'a vócea lui Danielu?

— Pótemu se-ti spunemu unde suntu norii, dèr' nu scimu unde se afla logodnic'a t'a. Traimu in aeru si cântamu in radiele sórelui. Adresèza-te la bot-gros.

— Amiculu meu bot-gros, scii unde este Madelen'a? Sosescu din Martinica si suntu trei ani de cându n'amu vediatu-o. Am chematu-o si nu mi-a raspunsu. Nu cumv'a s'a casatoritu cu verulu seu din Normandi'a? Dèca m'a tradatu, voi parasì mâne Britani'a.

— De unu anu de cându mi-amu acatiatu cuibulu d'acestu acoperisiu, parasitu, Madelen'a lipsesce. Amu vediatu rîndunelele revenindu, dèr' n'amu vediatu revenindu pe logodnic'a t'a. Ieri amu intratu in locuinta s'a si amu vediatu unu siorece in pantofulu logodnicei t'ale. Vèntulu siuerá pe la ferestrele închise, nu érá nici unu patu si in caminulu fara focu unu painginu 'si facea casa. N'amu vediatu pe Madelen'a; adresèzate margaritariului.

— Frumosu margaritarelu, scii ce s'a facutu logodnic'a mea? Sosescu din insulele departate si locuinta s'a este góla. Stângineii inflorescu pe darimaturile locuintei s'ale si burienele a crescutu pretutindeni. Plecat'a in vre-unu orasiu la braçiuulu unui amantu? Asiu mori de dorere.

Nu potu se-ti spunu nimicu. Dèr' éca o micsiunea care, póte 'ti va spune cev'a despre logodnic'a t'a.

— Dulce micsiunea, este multu timp de cându n'ai vediatu pe Madelen'a? Amu trecut pe oceanuri pentru a veni se-i dau o sarutare, dèr' ea a plecatu d'unu anu, si numai rîndunelele s'au re'ntorsu. Nu scii nimicu, dulce micsiunea?

— Eu díse micsiuneau'a radicându-si in iarba miculu seu capu parfumatu, nu sciu nimicu, cà-ci traiescu si moriu unde me nascu. 'Mi pare cu tôte acestea c'amu vediatu pe Madelen'a in anulu trecut, stându lângá acèsta fòntàna; logodnic'a t'a plângea si érá mai alba de càtu fuli'a.

Dèr' de ce nu te adresedi la acèa albina care trece?

— Draga albina, opresce-te si asculta-me: in sborul tu nu ai întâlnitu pe logodnic'a mea? Nimeni nu scie ce s'a facutu Madelen'a. Trecundu marea intinsa, capulu seu frumosu aparé d'asupr'a valuriloru, credeámu cà andu vócea s'a cea dulce cându vèntulu cânta printre pândie. Sosescu si n'o gasescu nicairi.

— Am întâlnitu într'o di pre logodnic'a t'a printre flori. Ea érá palida cà unu crinu si perulu seu érá mai galbenu decâtu mierea mea. Dar' este multu de-atunci, si n'am mai vediat'o de locu. Intréba pe acestu firu de iarba, póte cà scie mai multu decâtu mine.

— Mícu firu de iarba, Madelen'a, logodnic'a mea, venit'a se siéda aci? Nici ciocarli'a ceriului, nici..... nici albin'a, nici micsiuneu'a, nici margaritarelulu n'au potutu se-mi spuna unde este Madelen'a. Plecat'a ea la braçiuulu unui sotiu sèu unui amantu?

— Sermane Danielu! díse firulu de iarba, nu merge mai departe, cà-ci chiar' aci se odichesce logodnic'a t'a.

FULBERT DUMONTEIL.

Gacitura de siacu.

De Mariti mi Se Lupanu.

			mi	Se																
			ne	Ce	cer-	tu-														
			tie-		vá	ju-														piep-
unu	tia	nas-	mentu	cu	te	trunu	de-	san-	va											
	tra	sim-	'nal-	stra-	Si	si	'n	In-												
	ce-	si	pas-	da-	ma-	pune	tu.	cum-												
			vr'o.	cre-	eu	Da-	ta.	retit												
				res-	voiu	se-	le-													
			cu		unu	tu.	Si	ca.												ne-
	Va	ci	ce-	Q.	su	cu	Ju-	de-	pila	a-										
		voiu	fi	dul-	ca,	re	co-	Ce	cu:											
		ge	sinu	lu-	ro-	sim-	Ca-	li-	dè	mo-	nu-									
meu	lu	unu	strin-	mine	mine	manu	ti-	mes-	cata	ro-	re									
			Palu	Ce-	Se póte deslegá dupa saritur'a calului.							manu.	o							

Terminulu pentru deslegare e $\frac{1}{13}$ Juliu a. e.

Intre gácitori se voru sortiá cãrti, icóne si alte obiecte de pretiu.

Proprietariu, Redactoru respundietoriu si Editoru: **Niculae Fekete Negrutiu.**

Imprimari'a „Aurora“ p. A. Todoranu in Gherla.